

ПРАВДА КОММУНИСТ

Сэвэрный польусым чаплын сэнгымаш

1937 ий 21-шэ майышты большэвик-шамыч польусым сэнгэн нальыч. Тидэ кэчэ курымэшлан историин страницышкыжэ шортнэ буква дэнэ возалтын. Польусын районжо Совет Ушэм Герой-шамычын самольотыштын приматлышэ аэродромыш савырнэн. Польусысо ий умбалан ийын коштышэ станций ышталтын ыльэ. Ныл совет герой шамыч Папанин, Кренкель, Ширшов, Федоров йолташмыт индэш тылэзэ научно-исследовательский пашам ыштэныт. Партий дэн правительствын заданыжым чэсть дэнэ шуктэныт. Шкэ родиныштын чэстьшэ дэн чапшэ вэрч ныл польварник-шамыч героический кучадалыныт. Туныаштэ кажнэ грамотный йэнлан польварник-герой-шамычын лумышты да ийын коштышэ станцийышты палэ лиын.

1937 ий 12 декабрышты совет калык нуным пэш кугу йоратымаш, пэш кугу пагалымаш дэнэ СССР Верховный Советыш сайлэн. Папанин йолташын заслугыжым кугун аклэн, правительствэ тудлан Совет Ушэм Герой лумышты при-своитлэн.

Папанинэц - шамыч польварный ий умбалнат социализм строительствын нойыдэ кучадалшэ бойышты, строительшты

ыльыч. Нуным чарныдэ исследовательский паша ыштымышты Арктикым сэнгымашты у кугу открытийым ыштэн.

"Сэвэрный польус" станцийын ийын каймыжэ нэргэн пүтынэ эл, пүтынэ калык кугу вниманий дэнэ эскерэн. Чыла совет эл нуным героический пашашты дэнэ моктана. Сталин йолташ да партий дэн правительствын вуйлатышышты нунылан шкэ саламыштым колтышты.

Ий умбач ныл зимовщикым налшэ "Мурман" дэн "Таймыр" морак-шамычын пэш чаплэ, мастер пашашты совет тэнгыз флотын у сэнгымашыжлан залог лиэш. Чыла совет калык сэвэрный польусым сэнгышэ герой-шамычын толын шумыштым пэш кугу куанымаш дэнэ вуча.

Папанин, Кренкель, Ширшов да Федоров йолташмытын родиным йоратымашышты, героически кучадалмашышты, большевистский характерышты чыла совет молодёжжан обра-зца да пример лиын шога. Совет молодёжжым родиным йораташ, пашашты героически кучадалаш воспитатла.

Кызыт Папанин, Кренкель, Ширшов да Федоров йолташмыт "Ермак" ледоколын бортыштыжэ улыт.

Марий АССР Исполкомын 9-шэ Сэссийжым погымо нэргэн

Марий АССР Исполнительный Комитэт Президиумын 1938 ий 22 февралысэ пунчалжэ

Марий АССР Исполнительный Комитэт Президиум ПУНЧАЛЭШ:

Марий АССР Исполнительный Комитэтын Сэссийжым 1938 ий 3 мартышты тыгай ончышаш паша дэнэ погаш:

1. "Марий АССР Верховный Советыш сайлымэ нэргэн Положений" (докладчик Марий АССР Исполком председатэлын пашажым шуктышо И. Н. Бусыгин йолташ).

2. 1938 ийлан бджэтын контрольный цифржэ нэргэн (докладчик Республик Финансэ Управлэнын вуйлатышжэ П. Н. Троицкий йолташ).

Марий АССР Исполнительный Комитэт председатэлы пашам шуктышо — БУСЫГИН.

Марий АССР Исполнительный Комитэт секретарь — АЛЬШИНСКИЙ.

Войеннэ-Тэнгыз Флотын командир, политработник, начальник да младший командир-шамычшым наградитлымаш

Йошкар-Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотлан 20 идалык тэмэ лумэш Войеннэ-Тэнгыз Флотын командир, политработник, начальник да младший командир-шамычшым СССР Орден-шамыч дэнэ наградитлаш СССР Верховный Совет Президиум указыш луктын.

Ленин Орден дэнэ — 7 йэнгым, "Красное Знамя" Орден дэнэ — 14 йэнгым, "Красная Звезда" Орден дэнэ — 109 йэнгым, "Трудовое Красное Знамя" Орден дэнэ — 5 йэнгым, "Знак Почета" Орден дэнэ — 38 йэнгым наградитлымэ.

"Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армийын XX-шо ийжэ" йубилэйне медальым учредитлымэ нэргэн

1938 ий 24 январышты СССР Верховный Совет Президиум Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотлан лукташ указыш луктын.

"Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армийын XX ийжэ" йубилэйне медаль нэргэн положэньэ

1. "Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армийын XX ийжэ" йубилэйне медаль дэнэ Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын кадровой команднэ дэн начальствуишты состав йэнжэ-шамыч наградитлаштыт:

а) Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын радамышты 1938 ий 23 февралыш (Йошкар Армий кэчэ) 20 ийым служышо да родина ончылно заслужитлышэ граждан сар дэн отчэствын эрыкшэ да независимостьшо вэрч сар участник-шамыч, нуно Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флот кадрышты улыт гын;

б) Граждан сар ийлашты бойевой отличий вэрч

Краснойэ Знамя орден дэнэ наградитлымэ-шамыч.

2. Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флот радамышты ий выслугыш (1 статья, а пункт) 1917-1921 ийлашты совет властын тушманжэ-шамыч вастарэш крэдалшэ Йошкар гвардий отряд дэн дружинылашты да Йошкар партизан отрядлашты служымаш шотлалтэш.

3. "Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армийын XX ийжэ" йубилэйне медаль дэнэ СССР Верховный Совет Президиум наградитла.

СССР Верховный Совет Президиум Председатэлы — М. Калинин.

СССР Верховный Совет Президиум секретарь — А. Горкин.

Моско, Кремль 1938 ий 24 январь.

РККА дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын командный, политический да начальствуишты составшым "Пашазэ Кресаньык Йошкар Армийлан XX ий" йубилэйный медаль дэн наградитлымэ нэргэн

22 февралышты СССР Верховный Совет Президиум Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын 20 идалыкшым палэмдымэ шот дэнэ Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий да Войеннэ-Тэнгыз Флотын командный, политический да начальствуишты Составын 25.259

йэнгым "Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армийлан XX ий" йубилэйный медаль дэнэ наградитлэн.

Наградитлымэ - шамычын списокишты "СССР Верховный Советын Ведомостьшо-шамычеш" да "СССР шэмэр депутат-шамыч Советын Известияшашжэ" публиковатлалтэш.

Совет спортсмен-шамычын чаплэ сэнгымышты

Париж гыч 20 февралышты увэртарэныт: "Юманите" организоватлымэ кудымышо кросс эртэн.

Тэвэ кроссын пэрвой результатшэ: удрамах - шамычкок километрыш куржмашты эн пэрвой Васильева (СССР), кокымышлан Зайцева (СССР), кумышылан Соболева (СССР), ны-

лымшылан Романова (СССР), визымшылан Эстен (Франций) толын шуныт.

Пёрйэн-шамыч куржмашты финишыш эн пэрвойак Знаменский Серафим (СССР), кокымышлан Знаменский Георгий (СССР), кумышылан Иванкович (СССР), нылымшылан Степанов (СССР) толын шуныт.

Полышым налын

Шэрнур район, Кугу-Шокшэм йал совет, Йошкар йулэ" колхоз члэн Иакимова Просковий индэш йочам ончэн куштэн. Кызыт тудлан правительствэ ныл тужэм тэнгэ полышым луэн.

Партий дэн правительствылан, шуко шочшан ава-шамычлан полыш пумыжлан пэш кугу тау! — манэш Иакимова Просковий.

Иванов И.

Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий командэ дэн начальствуишты составым СССР орден-шамыч дэнэ наградитлымаш

Йошкар Армий дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотлан 20 идалык тэмэ лумэш СССР Верховный Совет Президиум Пашазэ-Кресаньык Йошкар Армий команднэ дэн начальствуишты составым орден дэнэ наградитлымэ нэргэн указыш луктын.

Чылажэ 1.057 йэнгым СССР орден - шамыч дэнэ наградитлымэ. Ленин Орден дэнэ Совет Ушэмын Маршалжэ К. Е. Ворошилов, пэрвой ранг командарм И. Ф. Фёлько, II-шо ранг армийский комиссар Л. З. Мэхлис, Совет Ушэмын Маршалжэ В. К. Блюхер, II-шо ранг командарм Г. И. Кулик да молымат — чылажэ 25 йэнгым наградитлымэ. "Красное Знамя" Орден дэн 369 йэнгым, "Красная Звезда" Орден дэнэ — 298 йэнгым, "Знак Почета" Орден дэнэ 365 йэнгым наградитлымэ.

Чэрнайэва дэн Волкова йолташмыт паша нормым 300 процэнтлан тэмат

"Шэмэр йэр" колхозын (Торйал район) самырык стахановкышты Чэрнайэва дэн Волкова йолташмыт чодра пашашты пашам ваваш сорэвноватлэн ыштат. Паша нормым 300 процэнтлан тэмат.

Нуно моло самырык пашазэ-шамычымат чодра пашашты пашам стахановла ышташ ужыт. Шишкин.

Чодра пашашкэ комсомол бригадэ колтымо

"Ударник" колхоз пэлэнсэ пэрвичнэ комсомол организации (Йоласал район) чодра пашашкэ молодёжжын комсомольский бригадым организоватлэн колтыш. Тидэ бригадэ чодра паша планым жап дэч ончыч тэмаш да пашам стахановла ышташ обязательствым налын.

Кызыт тидэ бригадэ пашам стахановла ышта. Стольаров Йэвг.

Колхозлан полшат

Ронго район Руяа-Сола пэлэ кыдалаш школ "Тунгалтыш" колхозым шэфыш налын. Школ шошо агалай йамдылалташ полша. Кызыт тунэмшэ-шамыч колхозлан 12 цэнтнэр ломыжым погэн пуныт.

И. Эшплатов.

Всёсоюзный колхозный спартакиадыште участвоватлыше да кумышо вэрым налше Марий республикын колхозно спортсменж-шамыч команда. Сүрэтшэ (шолга гыч пурлашкэ): конькобэжж-шамыч П. С. Мокрэйз, А. И. Казаринов, (коктынат Йошкар-Ола район „Новый путь“ колхоз гыч улыт) да Е. Н. Загайнова (У-Торйал район „Смычка“ колхоз гыч). Лыжник-шамыч: И. К. Васильев (Шэрнур район „Память“ колхоз), В. И. Кондратьев (Сотнур район „У йал“ колхоз), Ф. Ф. Силва (Йоласал район „Агроном“ колхоз, Е. И. Кузнецова (Торйал район „Ужара“ колхоз) А. Т. Наумов (У-Торйал район „У йал“ колхоз) да А. В. Рачкин (У-Торйал район „Тушнур“ колхоз).

„ЛЕНИН“ миноносца корабль гыч
„Рвэзэ Коммунист“ редакцийыш письма.

Шэф пашам восстановитлаш

Фашист агрессор-шамыч Совет Социалист Республик Ушем вастареш оршо сэмьн контрреволюционный сарым йамдылат. Германо-японский фашист-шамыч калык тушман, фашизмын агентшэ - шамыч полшым дэнэ мэмнан Йошкар Арми дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын куатлэ вийжым лшкыдемдаш шонэныт. Тудым көргө гыч шалаташ төчэныт.

Нунын вредительский пашаштын тун формышлан армэйский комсомолым гражданский комсомол дэч ойырмаш улмаш. Нинэ шакшэ тушман кашак войеннэ-шэфский пашам разлагатлаш толашэныт. Но нинэ гад - шамыч шонымштын нигунашат шуктэн огыт керт. Мэмнан Йошкар Арми дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын вийжэ—чыла 170 миллионан Совет калыкын вийжэ. Тидэ вийым иктат шалатэн огэш керт.

Краснознамённый Ленинский комсомол Йошкар Арми дэн Флотым ыштымашэ большевик парти дэн ушан полшкылашыжэ лийын да ончыкыжымат лийын шога.

Большевик парти дэн Сталинский Центральный Комитетшэ тергэн налме сай комсомолэц - шамычым полтрук - шамычын заместительшылан шупшмо нергэн пунчалым луктын. Тидэ пунчал комсомоллан пэш кугун ушанымашым ончыкта да тудын умбак пугырак кугу задаче-шамычым пышта.

Войеннэ - Тэнгыз Калык Комиссариатын образовательмаш—Тэнгыз Флотын пэш вийан кушмыжым ончыкта. Сандэнат тидэ кушшо флотлан опытный да партилан мучашдым преданный йэн-шамычым воспитатлаш кулэш.

Тыштэ комсомол умбак пугырак кугу да почетный задаче—Тэнгыз Флотлан куатлэ кадрым йамдылмаш возэш.

Пытаргыш жаплан Марий комсомол организаций „Ленин“ миноносца дэнэ шэф пашам йоршэш лшкыдемдэн. Юбилей кэчылашэ васташ коштымашмат йоршэш кудалтэныт. Марий комсомол организаций мо-

гырымат, тыгак мэмнан вэлымат тидэ шотышто нимогай инициативымат ыштэн огынал. Тидлан мучашым ыштыман.

Мэмнан пэнгиде кылым ыштыман. Тидлан жапым шупшаш ок лий.

Парторганизаций сэкратарь А. БЭЛУГИН.

ВЛКСМ бюро сэкратарь В. АРТАМОНОВ

Кронштадт ола.

Редакций дэч: Марий комсомол организацийын подшэф „Ленин“ миноносца корабль гыч возымо тидэ письма шэф пашам сэрйознын ышташ кылмым ончыкта. Вэт мэмнан организацийлан чылтак намыс, 1936 ий дэч вара (13-шо область ВЛКСМ конференций дэч вара) тидэ пашам тарватэнат ончымо огыл.

„Рвэзэ коммунист“ редакций ушана: шэф пашам восстановитлымэ шотышто ВЛКСМ Обком бюро шкэнжын соотвествуйущий пунчалжым луктэш.

Молан Никитина комсомол дэч кұрылтын

Никитина йолташ комсомолыш 1929 ийыштэ пурэн. Комсомолыш пурымэк тудо комсомол пашаштэ активнэ участвоватлыш. Но кызыт Никитина йолташ комсомол дэч кұрылтын. Комсомол погынымашыш да политучобыш ок кошт, комсомол порученийым шуктэн ок шога.

Вэт Никитина йолташ „Рабочий“ колхозын эн сай стахановкажэ. Тудо шкэ бригадыштыжэ стахановла пашам ышташ моло-шамычлан полша, нуным туныктэн шога.

Молан Никитина йолташ комсомол дэч кұрылтын?

Никитина йолташым Пектубай райком да комсомол организаций мондэн, тудын дэнэ пашам ыштэн огытыл. Комсомол порученийым пурэн огытыл, адак йужо кунам пурэныт гынат, шуктэн шогымыжым тудын дэч йодын огытыл. Никитина йолташын кэч могай тунгалтышым комсомол организаций поддэрживатлэн огыл. Тэвэ Никитина

йолташын колхоз производышто стахановла паша ыштыме опытым моло-молодьожлан пурэн шогэн огытыл. Вэт тудо тидэ опытым вэсэ-шамычлан пэрэдаватлынежэ ыльэ. Политучобо дэнэ заньатийлан йамдылалташ тудлан нигэат полшым пурэн огыл.

Никитина йолташ ВКП(б) кандидатыш пураш йамдылалтнежэ. Но тыштат тудлан полшым огыт пу. Садлан тудо комсомол организаций дэч кұрылтын.

Никитин С.

ВКП(б) ЦК Плэнунын пунчалжым лончылат

Парангэ район „Марий“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыште 4 февральыште ВКП(б) ЦК Плэнунын пунчалжым лончылмо комсомол погынымашым эртарышт. Пунчалын кажне пунктшымат пропагандист Александров йолташ пэш сайын умылтарыш.

Ф. Йамбарцев.

Осоавиахим оборонно пашаштэ кұлэш вэрым налэш

Мэмнан республикын Осоавиахим организацийыште 11 тужэм угла колхозник шотлалтэш. Нуно чыланат мэмнан социалистический родиным аралаш йамдылалтын шога. Кэч могай жапыштат Йошкар Арми дэн тушманым шалаташ да пытараш полшаш йамдэ улыт.

Йошкар Арми дэн Войеннэ-Тэнгыз Флотын 20-шо идалыкшылан осоавиахим организаций йамдылалт тольо. Кужэнэр районышто Йошкар Арми дэн Войеннэ-Тэнгыз Флот кэчылан йамдылалтмэ дэнэ пырля 12 пэрвичне осоавиахим организацийыш организаватлымэ. „У пелэдыш“, „Йошкар пелэдыш“ да моло колхозлаштат осоавиахим организацийыш членлан колхозник-шамыч кугу куанымаш дэнэ пурэныт. Парангэ район, „Йанга-Турмыш“ колхозышто осоавиахим организацийыш 32 колхозник членлан пурэн. Пектубай районысо колхоз - шамыч пэлэнсэ осоавиахим организацийлаштэ общо погыны-

маш-шамыч эртаралтын.

Мэмнан республикышто сай оборонно пашан актившэ-шамычат йатыр улыт. Мутлан Кырк-Марий осоавиахим район совет президиум член Е. А. Тарбакина йолташ домохозяйкашамыч коклашэ П В Х О кружокым организаватлэн. Тушто чылажэ 17 йэн П В Х О значоклан нормым сдатлэныт.

Дубовайа станцийыште председател Ильин йолташ кок оборонно кружокым организаватлэн. Тушто чылажэ 40 йэн войеннэ пашалан тунэмыт.

Шэрнур, Парангэ, Оршанкэ районышто стрелковий соревнованым шарымэ. Пэрвичне осоавиахим организаций-шамыч район стрелковий соревнованымшэ пэрвой вэрым налэш кучедалыт.

Сай примэр дэнэ пырля начар примэр-шамычат улыт. Тэвэ Йоласал (Райсовет Осоавиахим председател Толин) дэн Пектубай (Райсовет Осоавиахим председател Шабан

лин) осоавиахим организаций-шамыч пашам пэш начарын ыштат. Нуво колхозласэ организаций - шамычлан ситышыногыт полшо. Осоавиахим организаций вуйлатышэ - шамычым сэрйозно инструктироватлыман.

Осоавиахим организаций шома агалан йамдылалташ паша дэч брдыштэ лийын огэш керт. Тидэ важне озанлык, политический кампанийыште осоавиахимовец-шамычлан ответствэн нэ вэрым налын шогыман. Нунылан шкэныштын образцово дисциплиныштым да стахановла паша ышташ моштымыштым кумда колхоз массылан ончыктыман.

Колхозысо осоавиахим организаций мэмнан обществыште пэнгиде бойёвой организаций лийман. Осоавиахим организаций сай вуйлатэн, полшым пурэн шогыман.

ПОНОМАРЬОВ —
МАССР Осоавиахим ЦС
председател.

Ончыл молодёж комсомолыш пур

„Венера“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыште (Парангэ район) 3 йэнгым комсомолыш пуртымо. Ындэ комсомол организацийыште 11 комсомолэц лийын.

Шуматов Н. Ш.

Чиркэ пэлэ кыдалаш школ пэлэн (Пектубай район) кызыт комсомол организацийым организаватлымэ. Комсомолыш 5 пионер пурыш.

Арс. Фёдоров.

„Партизан“ колхоз пэлэнсэ комсомол организаций (Парангэ район) кызыт комсомолыш 4 ончыл молодёжым пуртыш.

Йамбаров Т.

„Первой март“ колхоз пэлэнсэ комсомол организаций (Шэрнур район) молодёж коклашэ воспитательный пашам сай организаватлэн. Садлан ончыл молодёж комсомолыш пурат. Шукэртэ огыл 5 йэнгым приматлымэ.

Антропов.

Пектубай районышто ончыл молодёжым комсомолыш пуртыш кугун кушкын. Йанварь тылышты гына комсомолыш 67 рвэзым да ўдым приматлымэ. Тидын кокла гыч Пектубай кыдалаш школ пэлэнсэ комсомол организаций 18 йэнгым приматлэн.

Орахов Н.

Прамнэк лум колхоз пэлэнсэ комсомол организаций (Пектубай район) комсомолыш 6 нэсо-йузным молодёжым приматлымэ.

Саньш.

„Ушем нур“ колхоз пэлэн (Торйал район) улыжат ик комсомолэц гына ыльэ. Кызыт комсомол организаций организаватлалтэ. Чылажэ 6 комсомолэц уло. Тыгак „Шам йэр“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийат 3 комсомолэц гыч 11 комсомолэц мартэ кушко. Шишкин С.

Марий-Турек район колхоз шкылышто комсомол организаций массовый воспитательный пашам сай шындын. Молодёж коклашэ комсомол программэ дэн устав тунэмаш организаватлымэ. Кызыт 8 йэнгым комсомолыш пуртымо. Тупицын Н. М.

Новосёлов сайын он умылтарэ

Йошкар-Ола музыкальнэ-театральный училищыште политик тунэмашым начар организаватлымэ. Тунэмаш-шамыч политзаньатыш чылан огыт кошт. Тэвэ 2 февральыште лийшэ заньатыш комсомольский кружокышто тунэмашэ кокла гыч 6 йэн толын огыл.

Пропагандист Новосёлов йолташ заньатыш сайын йамдылалтын ок толат, книга умбак вэлэ лудын шинчылтэш.

Ник. Потапов.

Врид. отв. редактора—
И. М. МУЗУРОВ.